

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Динко Величков Господинов, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието

Върху: научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (Управление на висшето образование) за нуждите на Нов Български университет, обявен в ДВ бр. 44/ 19.05.2023 г. с кандидат доц. д-р Елена Благоева Хазърбасанова.

Рецензията е изготвена съобразно ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на НБУ

От представения доклад на атестационната комисия и справката за изпълнение на минималните национални изисквания и изискванията на НБУ от доц. Елена Благоева в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието е видно, че кандидатът не само покрива изискванията, но и ги надвишава значително.

Изпълнението по отделните показатели е както следва:

Група А, показател 1: Защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Представена е диплом от ВАК за защитен дисертационен труд на тема: Културната политика на Европейския съюз и културните аспекти на общите политики от 23.02.2009 г., № на дипломата 33115. Изискуеми 50 т., отчетени 50 т.

Показател В: Публикуван хабилитационен труд – монография. За участие в конкурса е представена монографията: Благоева, В. Образованието и дигиталният преход в Европа – политики и нагласи. С., 2022, Авангард-Прима, ISBN 978 619 239 807 1, в обем от 229 с. Изискуеми 100 т., отчетени 100 т.

Група показатели Г – други публикации. Изискуеми 200, отчетени 301 т.

Група показатели Д – цитирания. Изискуеми 100, отчетени 295 т.

Група показатели Е – изискуеми 100, отчетени 270 т.

Група показатели Ж – изискуеми 70, отчетени 270 т.

Група показатели З – изискуеми 70, отчетени 230 т.

Група показатели И – изискуеми 70, отчетени 245 т.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

1. Оценка на монографичния труд, творчески изяви или други публикации, съответстващи по обем и цялостност на монографичен труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

В качеството на хабилитационен труд в процедурата е представена следната монография: Благоева, Е. Образованието и дигиталният преход в Европа – политики и нагласи. С., 2022, Авангард-Прима, ISBN 978 619 239 807 1. Монографията е в обем от 229, структурирана е в четири глави, библиографията включва 151 източника, от които 124 на английски език. Посветена е на актуална и същевременно недостатъчно изследвана в теорията и практиката на мениджмънта на образованието проблематика.

Монографията съдържа три тематични центъра – стратегии и политики на ЕС в образованието, е-обучението в условията на Ковид кризата и дигитализацията на образованието. В първата част на монографията са представени стратегическите приоритети на ЕС в областта на образованието, очертани са институционалните и функционални аспекти на стратегиите и политиките. Положително може да се оцени анализът върху ефективността на мерките за постигане на целите на стратегиите и политиките. Специално внимание е отделено на дейностите на институциите в нашата страна за изпълнение на тези приоритети. Много подробно са разгледани образователните политики на ЕС, изяснена е същността на Европейското пространство за висше образование и политиките на ЕС в тази област. На основата на задълбочен анализ е направена критична оценка на целите на тези политики и състоянието на работата по тяхното реализиране.

Подробно и компетентно са анализирани стратегиите за развитие на висшето образование в България за периода 2014-2020 и 2021-2030 г. Анализирана е работата по изпълнението на стратегиите, добре са открити основните проблеми в системата на нашето висше образование, предложени са редица мерки за тяхното решаване. Изследователските интереси на авторката към управлението на висшето образование в условията на Ковид кризата са насочили нейното внимание и към тази проблематика, която се засяга и в други нейни публикации. Проведено е национално изследване за проучване на отношението на студентите към е-обучението в условията на Ковид кризата. Методиката на изследването е адекватна на неговите цели и е базирана върху адаптиран от автора вариант на модела на Розенберг. В изследването са участвали 1004 студенти от 45 висши училища в страната, което осигурява неговата представителност. Анализът върху данните е задълбочен и обстоен. Изводите от изследването имат приложна стойност.

Третият тематичен център в монографията – дигитализацията на образованието също е разработен много добре. Изяснени са мястото на дигитализацията в съвременното образование, политиките на ЕС в тази област, дейностите в нашата страна (стратегии, политики и практики) за тяхното реализиране.

Монографията е разработена с използването на много и актуални източници на информация, но в изложението те са използвани по подходящ начин за да се избегне информационно претрупване. Използвани са и много практически примери. Всяка глава на монографията завършва с добре формулирани изводи, отразяващи разглежданите основни идеи и проблеми. Част от тях са насочени към практиката и имат висока практико-приложна стойност.

Като основни научни и научно-приложни приносни моменти в монографията могат да се посочат:

-направен е критичен анализ с използването на много статистически данни и на практически примери на целите в актуалните стратегии и политики в областта на висшето образование на ЕС на дейностите по тяхното изпълнение;

-осъществен е подробен и обективен критичен анализ на дейностите в нашето висше образование по изпълнение на стратегиите и политиките на ЕС, изведени са основните предизвикателства, предложени са мерки за решаване на набелязаните проблеми;

-обоснована е необходимостта от дигитализация на образованието, очертана е рамката на ЕС в тази област, анализирани са политиките в нашата страна за дигитализация на образованието, направен е критичен анализ на тяхното изпълнение и на основните възникнали проблеми;

-в проведено национално изследване са проучени нагласите на студентите към е-обучението и са изведени препоръки към висшите училища.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации (творчески изяви), направени след назначаването на академичната длъжност „доцент“.

Останалите публикации представени за участие в конкурса включват 1 монография, публикувана на основата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ („Европейски измерения в образованието и културата – политики и управление“.С.2017, Авангард-Прима, 5 статии в реферирани издания (една в съавторство и една на английски език), 4 статии в нереферирани издания (1 в съавторство и една на английски език), две студии в нереферирани издания и две глави от колективни монографии на английски език.

В тези публикации също се разработват значими теоретични и практически проблеми и те имат висока приносна стойност. Научното съдържание на публикациите може да се оцени високо. Тематично те биха могли да се обобщят в следните групи:

- интеркултурни компетентности (същност, модели, елементи, нива на компетентност);
- стратегии и политики на ЕС в областта на образованието и научните изследвания (образователни стратегии и политики на ЕС, дейности, проблеми и мерки за решаването им);
- управление на висшето образование в България (национални стратегии, дейности за изпълнението им, качество на висшето образование, проблеми на висшето образование в нашата страна);
- дигитализация на образованието (същност, предизвикателства, политики на ЕС и национални политики, проблеми при прилагането във висшето образование);
- управление на висшето образование в условията на Ковид кризата.

Всички публикации в тази група са в рецензирани издания, като 5 от тях са в реферирани издания. Тематиката на публикациите отговаря на профила на конкурса.

Приемам авторството на кандидата върху представените публикации. Стилът и тематиката на публикациите потвърждава авторството върху тях.

Като приноси моменти в тези публикации могат да се посочат очертаването на проблемите свързани с използването на финансирането на научни изследвания в нашата страна от Европейския научноизследователски съвет, образованието на мигрантите в ЕС (проблеми и мерки за решаването им), политиките за качество на образованието в ЕС и реализирането им в нашата страна. Голяма част от приносите са свързани с управлението на висшето образование – качество на образованието, интернационализация, неговото управление в условията на Ковид 19.

3. Цитиране от други автори

В справката за цитиране при необходими съобразно минималните национални изисквания 100 т. са посочени 295. Отбелязани са 30 цитирания в рамките на един кратък времеви период, като от тях половината са в реферирани научни издания, което показва интереса към научните изследвания на автора.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката

Доц. Е. Благоева е активен участник и ръководител в национални и международни проекти. За периода 2020-2023 г. е посочила участие в 5 проекта (1 национален и 4 международни), като във всички проекти изпълнява мениджърски функции. Международните проекти са:

1.Проект 2020-2023 S2CENE – Strengthening Second Chance Networks in Europe, N 621535-EPP-1-2020-1-PT-EPPKA3-IPI-SOC-IN, Erasmus+.

2.Проект 2019 – 2022 – Европейската комисия чрез Изпълнителната агенция за научни изследвания (Research Executive Agency - REA) – „Подкрепа за пълно включване“, Договор N 874513, по програма SNLS.

3.Проект 2019 – 2021 – Active Citizens Fund, Financial Mechanism of EEA 2014-2021 - „Упражнявай правата си със знание и творчество“, Договор N 21/09.10.2019.

4.Проект 2018 – 2021 – Европейската комисия чрез Изпълнителната агенция за научни изследвания (Research Executive Agency - REA) - “Cyber-Physical Systems for Pedagogical Rehabilitation in Special Education”, Договор N 777720, по програма Хоризонт 2020, MSCA-RISE.

Националният проект е Уважение срещу насилие – от нас зависи и е по Национална програма младежки дейности на ММС за 2020 г.

III. Учебна и преподавателска дейност

1.Аудиторна и извънаудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул „MOODLE – НБУ“, осигуряване на студентски стажове и практики, работа със студенти и докторанти

Елена Благоева започва преподавателска работа в НБУ през 2012 г. като главен асистент по администрация и управление (управление на образователни и културни институции), а от 2020 г. е доцент също по администрация и управление (управление на образованието и културата). Преподаваните от нея дисциплини са основно в сферата на мениджмънта. Участвала е в разработването на 25 аудиторни и 11 извънаудиторни учебни курса в НБУ, като повечето от тях са в областта на мениджмънта. Има голям личен принос в създаването на две нови професионални направления в НБУ – теория и управление на образованието и педагогика, на три нови магистърска програми: Лидерство и мениджмънт в образованието, Бизнес комуникации и Управление на туризма.

Организатор и модератор е на Международна кръгла маса през 2022 г. с участието на представители от България, Португалия, Франция и Хърватска на тема „Възможности за „втори шанс“ в образованието“ по проект „Укрепване на мрежите „Втори шанс“ в Европа.

Организатор е на студентски семинар в областта на приобщаващото образование през 2022 г. по проект „Втори шанс“.

Има разработени авторски учебни материали за водените от нея учебни курсове, които са включени в модула „Moodle – НБУ и се актуализират периодично. Освен изискуемите в модула са предоставени и допълнителни учебни материали в помощ на студентите. В част от курсовете (почти всички са в сферата на мениджмънта) преподава на английски език. Участвала е в провеждането на студентски семинари и в проект „Студентски практики“.

2.Работа с Еразъм-студенти

Участва във международна виртуална среща със студенти по проект Erasmus Days in Europe.

Ръководител е на проект по програма Erasmus+ Проект S2CENE – Strengthening Second Chance Networks in Europe.

3.Оценки от анкетите на студентите

Кандидатът в конкурса получава висока оценка за своята преподавателска работа в анкетите на студентите. При максимална оценка 5,00 получената оценка е 4,65, което показва високо равнище на осъществяваната преподавателската дейност.

IV. Административна и обществена дейност

Доц. Е. Благоева притежава богат практически управленски опит, тъй като в продължение на години е заемала различни мениджърски позиции в администрацията на НБУ. Понастоящем е ръководител на Секция „Педагогика“ към Департамент „Чужди езици и култури“ и директор на Програмен съвет „Педагогика“.

Доц. Е. Благоева участва активно в дейността на различни НПО, работещи в областта на образованието и културата. Тя е дългогодишен мениджър на фондация „Концепции“ – НПО работеща в областта на образованието и културата. Също така е ръководител е на Асоциация Театър „Цвете“, НПО, която от работи сред деца и младежи в областта на неформалното гражданско образование. Ръководител е на проект „Младежи срещу насилието“ осъществяван от НПО Арт Хаос.

Член на УС на Център LACTEA (Local Administrators' Continuing Training in European Affairs). Членува в Българската асоциация по европейска интеграция и в Общността на Европейската асоциация за международно образование (European Association for International Education-EAIE).

V. Лични впечатления от кандидата

Нямам такива.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността на кандидата

Научноизследователската и публикационна дейност на доц. Елена Благоева е насочена към изключително актуални области на мениджмънта на висшето образование като образователни и научни стратегии и политики на ЕС, образователни стратегии и политики за висшето образование в нашата страна, дигитализацията на висшето образование, управлението на висшето образование в условията на ковид кризата. Притежава професионален поглед и експертиза в областта на управлението на висшето образование.

Заклучение. На основание оценката за научноизследователската, преподавателската и експертната дейност на кандидата в конкурса предлагам на Уважаемото Научно жури да предложи доц. Елена Благоева Хазърбасанова да бъде избрана за професор в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (Управление на висшето образование).

05.09.2023 г.

Рецензент:

/проф. д-р Динко Господинов/